

Jedn. identifikátor 311278-RRTV

Váš dopis zn. -
Naše č. j. RRTV/10634/2019-
rud
Sp. zn. RRTV/2019/203/rud
Zasedání Rady 14-2019/poř. č. 22

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 13. srpna 2019, Praha

Mgr. Ivan Rámeš, advokát
HAVEL & PARTNERS s.r.o.
advokátní kancelář
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

ROZHODNUTÍ

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada), jakožto ústřední správní úřad v rámci své kompetence dané ustanovením § 5 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), dle ustanovení § 60 odst. 1 písm. b) a dle § 60 odst. 7 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb., rozhodla v řízení o přestupku vedeném podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, dne 13. srpna 2019 takto:

- I. Obviněná společnost, provozovatel televizního vysílání, Barrandov Televizní Studio a.s., IČ 41693311, sídlem Kříženeckého nám. 322, Praha 5, PSČ 152 00, se

uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb.,

kterého se dopustila tím, že dne 12. září 2018 od 21:25 hodin odvysílala na programu Televize Barrandov pořad Kauzy Jaromíra Soukupa. Provozovatel v předmětném vydání pořadu prezentoval pouze jeden vyhraněný pohled na problematiku působení nadnárodních společností v České republice a na státní investiční a dotační politiku. Pořad představoval jasný, předem stanovený postoj a nabídl pouze jednostranné interpretace zveřejněných informací, které se týkaly závažných politických otázek souvisejících s distribucí veřejných prostředků. Provozovatel se tak dopustil porušení povinnosti poskytovat objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů.

- II. **Za přestupek se pachatel v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 písm. b), ustanovením § 60 odst. 7 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb. a ustanovením § 35 písm. b) a § 46 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., ukládá pokuta ve výši 400 000 Kč. Pokuta je splatná ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí na účet 3754-19223001/0710, variabilní symbol 2019203.**
- III. **V souladu s ustanovením § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky, a ustanovením § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., ukládá Rada obviněnému povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. Úhrada nákladů řízení je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí na účet č. 3711- 19223001/0710, variabilní symbol 2019203.**

Odůvodnění:

I.

a) Zahájení řízení o přestupku:

Barrandov Televizní Studio a. s., je provozovatelem televizního vysílání programu Televize Barrandov šířeného prostřednictvím pozemních vysílačů v systému DVB-T na základě licence Sp. zn./Ident.: 2013/378/FIA/Bar, č.j.: FIA/2148/2013.

Rada zjistila, že dne 12. září 2018 v čase od 21:25 hodin byl na programu Televize Barrandov odvysílán pořad Kauzy Jaromíra Soukupa.

Provozovatel na svých webových stránkách pořad divákům představuje prostřednictvím následující anotace:

„Kauzy Jaromíra Soukupa – nový pořad televize Barrandov, ve kterém se generální ředitel Jaromír Soukup bude věnovat nejen aktuálním politickým kauzám, ale i těm, se kterými se setkáváme v běžném životě.

Jediný publicistický pořad v Česku, kde vám naprosto přehledně vysvětlíme, jak to s těmi kauzami ve skutečnosti je. Srozumitelně vám také sdělíme, kdo je darebák a kdo hrdina. A dozvíte se také, jak proti těm, kteří vám ubližují, můžete bojovat.“¹

Pořad je koncipován jako souvislý monologický projev moderátora (a zároveň generálního ředitele Televize Barrandov) Jaromíra Soukupa. Jeho cílem má být rozkrývání (nejen) politických aktuálních kauz. V anotaci provozovatel deklaruje, že divákům „přehledně vysvětlí“ pozadí kauz a „srozumitelně“ jim „sdělí“, „kdo je darebák a kdo hrdina“. Netají se tak tím, že jsou zde předkládána předem zformulovaná stanoviska k reflektovaným tématům.

Monitorované vydání se zaměřilo na problematiku nadnárodních společností, vyvádění peněz ze země a postavení České republiky jakožto „montovny“. Společnost ŠKODA AUTO zde sloužila jako příklad, na kterém moderátor demonstroval jevy, které pokládá za nežádoucí. Mimo ní pořad zmiňoval i další nadnárodní společnosti (např. Facebook nebo Apple).

V pořadu zazněly ze strany moderátora mimo jiné tyto výroky:

„A také se podíváme na Škodovku. Ano, tu českou firmu, která je ve skutečnosti samozřejmě německá a která se v Česku chová jak utržená ze řetězu.“ Citovaný výrok moderátora je obecným, expresivně vyjádřeným, hodnotovým soudem. Součástí výroku nejsou žádná faktografická tvrzení. Moderátor jím diváky uvádí do tématu, důvody pro svůj názor pak předkládá v průběhu pořadu.

„Vláda bere peníze z našich daní a dává je nadnárodním koncernům, které si pak logicky myslí, že i u nás můžou dovolit úplně všechno. Ano, naše vláda přispívá zahraničním koncernům na to, aby měly ještě větší zisky.“ I toto tvrzení je součástí úvodní řeči moderátora. Ten jím vyjadřuje svůj postoj k politice vlády vůči nadnárodním společnostem. Způsob, kterým stát podporuje velké firmy/nadnárodní korporace následně moderátor v průběhu pořadu pomocí různých argumentů soustavně kritizuje.

¹ <https://www.barrandov.tv/kauzy-jaromira-soukupa>

„Škodovka vydělala v loňském roce po zdanění téměř 32 mld. Kč, a to i přes to, že se zatraceně dlouho handrkovala s odboráři, kteří chtěli přidat těm, kteří ten zisk opravdu vytváří, tedy lidem v jejich továrnách.“ Moderátor, s použitím zabarveného slovníku, komentuje vyjednávání mezi společností ŠKODA AUTO a zaměstnaneckými odbory o výši mezd. Předmětem kritiky není ani tak aktuální absolutní výše mezd v dané firmě, ale situace, kdy, dle moderátora, není růst mezd dostatečným způsobem navázán na růst zisku.

„Chápete to, Škodovka samozřejmě není firma, která vyvádí maximum peněz z Česka. Podobně se chovají i jiné firmy.“ Originální výrok vyzníval spíše tak, že odliv peněz ze společnosti ŠKODA AUTO do zahraničí je pouze částí celkového odlivu finančních prostředků ze země. V případě společnosti ŠKODA AUTO moderátor výše kritizoval skutečnost, kdy společnost formou dividend své mateřské německé společnosti Volkswagen odvedla zisk ve výši 38,5 miliard Kč.

„Za stejné období dostala Škodovka z našich daní 4,6 miliardy korun. Ano, český stát nalil z našich daní do firmy, která má hrubý zisk téměř 60 miliard korun, necelých 5 miliard.“ Uvedenému výroku předchází výrok týkající se dividend pro společnost Volkswagen („Nyní se vraťme k naší Škodovce. S čísly jsme zdaleka ještě neskončili. Jak jsem říkal, Škodovka poslala do své centrály ve Volksburgu téměř 40 miliard korun, tedy v loňském roce.“), ze kterého může plynout, že má moderátor na mysli období předchozího roku (tj. roku 2017). **Prezentované údaje pořad nedokládá žádnými zdroji a není tak zjevné, odkud moderátor uvedené částky čerpá, resp. jakým způsobem k finálním číslům dospěl.**

„Já tedy chápu, že když má někdo 12 dětí se čtyřmi různými ženami, tak to teda fakt nemá jednoduchý. Rozumím i tomu, že je třeba pomáhat někomu, kdo je dyslektik a navíc, a nyní cituji německá média, a i agresivní sebestředný ješita. Ale proč pomáhat jeho rodině, když se jejich majetek odhaduje na nějakých, a teď se podržte, 35 miliard eur. 35 miliard eur se odhaduje majetek rodiny rodiny Ferdinanda Piecha. Jenže, jak chcete bojovat proti tomu, kdo má své činy jaksi požehnané samotným papežem. Tady máme obrázek Ferdinanda Piecha s papežem.“ Ke komunikačnímu stylu moderátora patří i četné útoky ad hominem, které je možné hodnotit jako urážlivé či neetické.

„ŠKODA AUTO poslala do Voksvagenu 38,5 miliardy korun. Ale 4,6 miliard z toho bylo z našich peněz. Ale to není všechno. Škodovka totiž kromě investičních pobídek také čerpala tzv. národní dotace ve výši tři čtvrtě miliardy korun. Takže dobrý, to už jsme na nějakých 5,4 miliardy korunách. Kterými jsme my všichni přispěli na zisk Škodovky. Ale chápu, člověk nemá být škrť. Pojďme dále. Z tohoto rčení si asi vzali příklad i lidé ze státní správy. Právě oni jsou té lásky, že Škodovce také mocně pomáhají. Škodovka je totiž takové rodinné stříbro. Jenže ne naše, ale rodiny Piechů, kteří vlastní třeba největšího importéra osobních a užitkových vozů v České republice (...) A právě této značně vychází téměř neuvěřitelně vstříc všechny možné české státní instituce. Nemůže být totiž náhodou, že právě stát utratí u téhle firmy třeba 4,5 miliardy korun za auta. A právě Škodovka je značka, která má suverénně největší zastoupení ve vozových parcích státních firem a podniků. Pravdou však je, že nikdo neví proč. Česky se to jenom tváří, ale 100% majitelem je prostě německá firma.“ Moderátor kritizuje aktuálně nastavená pravidla pro udělování dotací a investičních pobídek. Předmětem kritiky je i preference vozů firmy ŠKODA AUTO ze strany státních institucí.

„Já jsem se totiž o to všechno začal zajímat zhruba před 14 dny, když jsem si náhodou přečetl, že z našich daní půjde v příštím roce do Škodovky dalších 7 miliard korun. A to byl ten moment, kdy jsem si říkal, tady se na to chci podívat. Tady mi něco nehraje. A protože vy víte, že když se do něčeho pustím, tak to hned tak nenechám, sedl jsem si a udělal jsem si takový souhrn, a teď si ho s vámi projdu. Takže v polovině srpna slíbila vláda dotaci na nějaké dodělavky v továrnách Škodovky ve Vrchlabí a v Mladé Boleslavi za nějakých 7 miliard korun. To je ta částka, o které jsme mluvili, že Škodovka dostala slíbeno na příští rok, na rok 2019.“ **Moderátor neuvádí, odkud informace o údajné částce čerpal (poznamenává pouze, že si to „náhodou přečetl“).**

„Loni slíbila vláda na silnice a další věci pro Škodovku u jejího dalšího závodu v Kvasinách 5,6 miliardy korun. Takže to k tomu připíšeme, tady to máme.“ **Ani zde moderátor neudává zdroj prezentované částky (a nemůže tedy být zjevné, jakým způsobem k této částce dospěl, resp. jaké prostředky do ní zahrnul).**

„Další zhruba 4 miliardy už stát a samospráva investovaly do infrastruktury okolo všech možných jejich fabrik. Ale protože v rejstřících je pěkný čurbes, jednotlivé dotační programy se prolínají, průběžně se navyšují, a tak dále a tak dále. Tak já raději dopíšu číslo tři. Tři miliardy. Ať nežeru.“ **Zdroje informací moderátor opět nevedl. Následný odhad nižší částky zdůvodňuje nepřehledností těchto, blíže nespécifikovaných, zdrojů.**

„Vraťme se ještě k onomu děsivému číslu, o kterém jsem mluvil na začátku. 2,2 bilionů korun. To jsou peníze, které odtékly z České republiky v podobě dividend za posledních 7 let. Tak jako jsme si ukazovali u Škodovky. Znovu říkám, chápu, že každá firma má generovat zisk. Ostatně i mé firmy vydělávají. Jenomže je rozdíl mezi tím mít zisk a mít nemravný zisk. A nemravný zisk říkám, pokud držím uměle náklady na práci, na mzdy, nízko jak jen to jde, až do té chvíle, kdy zaměstnanci začnou stávkovat, jenom proto, abych měl co největší zisk, tak je to nemravné. Pokud chci mít zisk co nejvyšší a dopomáhám si tím, že ze státu čerpám další a další dotace, ne proto, abych snížil ztrátu, ne proto, abych za ty dotace udělal něco, z čeho má prospěch každý občan. Ale jenom proto, abych si zvýšil zisk, tak je to také nemravné.“ Výrok moderátora představuje hodnotový soud, který je konzistentní s vyzněním celého pořadu (kritika stávající výše podpory nadnárodních společností ze strany státu). Moderátor hovoří o společnosti ŠKODA AUTO, vyjádření má však obecnější aspirace. Např. přímo na něj navazuje pasáž, ve které kritizuje jednání farmaceutických společností.

„Německý majitel ŠKODA AUTO si vzal půjčku z městského rozpočtu Mladé Boleslavi na svoji soukromou školu. A pokud se snad nyní chcete rozněžnit nad tím, že ve Škodovce vzdělávají děti a že z toho Mladá Boleslav, město Mladá Boleslav má prospěch a že je to hezké, tak bych vás rád vyvedl z omylu. Ta škola je normální byznys, který není prolezlý ničím jiným, než dotacemi. Nevěříte? Tak já vám to spočítám. 13,4 milionu z národních dotací, úvěr 100 milionů od města a pak oblíbené veřejné zakázky za téměř 28 milionů korun. Tak tomu se podle mého říká klasická dobročinnost po česku ve vzdělávacím procesu. Nebo možná po Německu, ne?“ **Moderátor, podobně jako v předchozích případech, nedokládá zdroje svých tvrzení, přestože divákům prezentuje konkrétní částky, které měly být společnosti ŠKODA AUTO Vysoká škola, poskytnuty.**

„Já jenom si srovnávám, co všechno stát a město Mladá Boleslav udělala pro Škodovku a s čím se tam teďkom potýkají, až tak, že starosta musí říkat „nulová tolerance cizinců“. No, upřímně řečeno, na koho to asi směřuje, tenhle billboard? No tak samozřejmě, že ten billboard směřuje na zaměstnance ŠKODY AUTO, protože jiní cizinci, kteří by tam prostě dělali čurbes, tam nejsou.“ **Moderátor se zde opírá o návrhy jednoho z mladoboleslavských politiků. Ve svých tvrzeních se tedy odkazuje na interpretace situace, které pocházejí z vyhraněného stranického zdroje. Tezi, dle které jsou jedinými problémovými cizinci zahraniční pracovníci společnosti ŠKODA AUTO, nepodpořil žádnými argumenty ani zdroji.**

Rozbor:

Dle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru.

Kauzy Jaromíra Soukupa jsou publicistickým pořadem, který se prezentuje jako angažovaná (investigativní) publicistika, pracující ve veřejném zájmu. Angažovaná publicistika je legitimní a

společensky žádoucí žánr, samozřejmě pouze za podmínky, že je pořad zpracován v souladu se zákonem, tj. v souladu se zásadami objektivního a vyváženého informování.

Jedním z předpokladů objektivity a vyváženosti je umožnění obhajoby „obviněné“ strany (resp. strany, které se skutečná či domnělá kauza dotýká). K tomu v daném případě nedošlo. Monitorované vydání pořadu však nebylo zaměřeno pouze na působení společnosti ŠKODA AUTO. Záměrem moderátora bylo otevřít obecnější téma státní podpory nadnárodních korporací, přičemž ŠKODA AUTO sloužila jako nejčastěji užívaný příklad, nikoli ale příklad jediný. Moderátor poměrně ostře kritizoval podnikání ŠKODA AUTO (a jiných firem), primárním cílem kritiky však byla politika vlády, resp. přístup státu k velkým (zejména zahraničním) firmám („*Vláda bere peníze z našich daní ...*“).

Pořad prezentoval značně vyhraněný postoj k závažným politickým otázkám, aniž by divákům předložil jakékoli protiargumenty. Moderátor svá tvrzení dokládal řadou konkrétních údajů, bez toho, aby uvedl zdroje, ze kterých čerpal. Tyto údaje pak jednostranným způsobem interpretoval tak, aby podpořily jím prezentované teze o tom, že vláda, potažmo stát, nelegitimním způsobem zvýhodňuje nadnárodní koncerny a poškozuje tím zájmy českých občanů. Pro diváky tak mohlo být obtížné utvořit si na základě pořadu na problematiku současné české investiční a dotační politiky svůj vlastní nezávislý názor.

Na základě shora uvedeného tedy Rada dospěla k závěru, že odvysíláním předmětného pořadu mohlo být porušeno ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb.

S ohledem na uvedené rozhodla Rada na svém 5. zasedání konaném dne 12. března 2019 zahájit s provozovatelem Barrandov Televizní Studio a.s., IČ 41693311, sídlem Kříženeckého náměstí 322/5, Praha 5, PSČ 152 00 (dále „obviněný“), řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., kterého se mohl dopustit tím, že dne 12. září 2018 od 21:25 hod. odvysílal na programu Televize Barrandov pořad Kauzy Jaromíra Soukupa. Provozovatel v předmětném vydání pořadu prezentoval pouze jeden vyhraněný pohled na problematiku působení nadnárodních společností v České republice a na státní investiční a dotační politiku. Pořad představoval jasný, předem stanovený postoj a nabídl pouze jednostranné interpretace zveřejněných informací, které se týkaly závažných politických otázek souvisejících s distribucí veřejných prostředků. Provozovatel se tak mohl dopustit porušení povinnosti poskytovat objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo provozovateli doručeno dne 25. března 2019 a tímto dnem bylo zahájeno řízení ve věci. Obviněnému provozovateli byla stanovena lhůta 30 dní pro písemné vyjádření.

b) Vyjádření obviněného provozovatele:

Dne 24. dubna 2019 bylo Radě doručeno vyjádření provozovatele, kde uvedl následující:

Provozovatel si není vědom, že by se dopustil jednání v rozporu s ustanovením § 31 odst. 2 či že by pořad nebyl objektivní a vyvážený. Provozovatel je konzistentně přesvědčen, že jakkoli může být pro správný orgán pořad svou formou inovativní, pak dostatečně objektivně informoval o předloženém tématu, nevykazoval ani jiný rozpor s platnými předpisy a byl plně v souladu se všeobecnými zásadami uznávané žurnalistické praxe. Provozovatel je přesvědčen, že pořad poskytl divákům podstatné informace pro to, aby si sami mohli uvědomit a pochopit aspekty přednesené problematiky působení nadnárodních společností v ČR v souvislosti se státní investiční a dotační politikou.

Provozovatel namítá, že Rada nesprávně vyložila požadavek objektivity a vyváženosti. Objektivita a vyváženost jsou neurčitě právní pojmy, jejichž obsah a rozsah se může měnit, například v závislosti na

čas a místě aplikace právního předpisu. Zákonodárce tak vytváří správnímu orgánu prostor, aby zhodnotil, zda konkrétní případ lze podřadit pod neurčitý právní pojem či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu je tedy nutno nejprve objasnit neurčitý právní pojem a jeho rozsah a poté hodnotit, zda skutečnosti konkrétního případu lze zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého právního pojmu. V uvedeném případě však jednání provozovatele pod tento neurčitý právní pojem nespadá. Rada se ostatně odůvodnění údajné neobjektivitě věnuje ve svém rozboru jen velmi obecně a své argumenty ani blíže nerozvádí; například proč považuje dané tvrzení či výrok za nedostatečně ozdrojovaný, respektive proč právě jím vybraný výrok považuje za tak zásadní, že nesdělením konkrétního zdroje dochází k porušení objektivitě. Vedle toho není například ani zřejmé, z jakého důvodu nemůže být předmětem kritiky preference vozů ŠKODA AUTO a.s. ze strany státních institucí.

Provozovatel je přesvědčen o tom, že Rada nedostatek objektivitě dovodila z kusých a nerelevantních závěrů, které jsou z celého pořadu účelově vybrány a spojeny v odůvodnění do zobecňujících tvrzení. Objektivita pořadu však musí být posuzována s přihlédnutím ke všem okolnostem pořadu, jeho formy i obsahu.

Forma pořadu, kterou účastník pro zprostředkovávání závažných témat zájemcům zvolil, podporuje pluralitu médií a je žádoucí pro zajištění svobody slova. Moderátor přitom používá jazyk dostupný pro většinového diváka, snaží se svůj projev vést tak, aby divák s náročným tématem mohl udržet pozornost, a naopak se ho nesnaží zahlcovat množstvím zdrojů, které by musely následovat po každém předneseném tvrzení a argumentu moderátora, což není v zásadě možné, aniž by to bylo na úkor sledovatelnosti pořadu jako takové.

Moderátor projev protkává mnohými přirovnáními, zajímavostmi a ilustrativními ukázkami, které lépe udrží divákovu pozornost, zvyšují představitost a v konečném důsledku zvyšují šanci, že divák předávané komplikované sdělení pochopí. S ohledem na složitost popisované kauzy a délku samotného pořadu (celková doba trvání přesahuje 48 minut) to není nic neobvyklého. Lze pak doplnit závěr Nejvyššího správního soudu, že „Požadavek věcnosti nelze chápat jako požadavek absolutní „sterility“ zpravodajství.“ (Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 7 As 36/2012-24).

Jako nejčastější výtky byla správním orgánem prezentována absence zdrojů svých tvrzení a dat. Jak již bylo uvedeno v předešlém bodě, moderátor se nesnaží zahlcovat množstvím konkrétních zdrojů, naopak se snaží být maximálně věcný a předkládat relevantní data, která, byť jsou pro každého zjevně veřejně dostupná (jedná se např. o data týkající se hospodaření společnosti ŠKODA AUTO a.s., která bývají vzhledem ke známosti společnosti a značky pravidelně komunikována napříč médii a tyto na „jedno kliknutí“ v zásadě kdykoli dohledatelné), moderátor tyto jako přidanou hodnotu sesbírá, shrne a zasadí do kontextu. Z tohoto pohledu má účastník za to, že se nemůže jednat o nedostatek objektivitě, zejména i s ohledem na skutečnost, že sám moderátor v průběhu celého pořadu kriticky koriguje své závěry a upozorňuje např. diváka, že postup optimalizace daní či výplata dividend do zahraničí není v rozporu se zákonem, či že ani ostatní země neumí zabránit odvádění dividend do zahraničí. Vedle toho např. ve vztahu k nejčastěji zmiňované společnosti ŠKODA AUTO a.s. moderátor jedním dechem dodává, že tato společnost investuje v České republice, dává vysoké částky na výzkum a vývoj, řádně odvádí daně atp. Někdy jsou pak moderátorem vysloveny čistě jeho subjektivní soudy (např.: „Je to zákonné, ale není to správné“), na což moderátor většinou předem upozorní.

Vzhledem k formátu a časové dotaci pořadu není v zásadě ani možné dle výtky správního orgánu každé tvrzení a výrok podkládat zdroji a vysvětlováním divákovi, jaký matematický vzorec či výpočet moderátor pro daný výsledek použil nebo podrobněji diváka poučovat o tom, jak fungují dotace, odvody, výpočty daňové zátěže či jak je tato problematika regulována právními předpisy atp.; to konec konců nebylo ani smyslem pořadu. Naopak, pořad měl divákovi předložit k zamyšlení problematiku působení nadnárodních

společností v České republice a státní investiční a dotační politiky, nikoli v tomto ohledu suplovat formu naučného pořadu.

Vzhledem k tomu, že angažovaná publicistika je legitimní a společensky žádoucí žánr, pořad obsahuje kritický postoj v oblasti, která se v zásadě dotýká každého potenciálního diváka. Moderátor přitom na případech nadnárodních společností (vedle ŠKODA AUTO a.s., společnosti jako Microsoft, Facebook, Apple, Unilever, farmaceutické firmy a banky) popisuje zcela běžné existující jevy a problémy spojené s podnikáním (daňové zatížení, maximalizace zisku, mzdová politika aj.) a tyto podrobuje přípustné kritice, která může působit nevhodně či zavádějícím způsobem možná pouze pro způsob její expresivní prezentace (nikoli pro její samotný obsah). V tomto ohledu však Nejvyšší správní soud určitou míru expresivnosti v publicistických pořadech předvídá, když v rámci své rozhodovací praxe uvádí, že „Zatímco úkolem zpravodajství je „pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události“, přičemž by tato neměla obsahovat jakékoli emotivní výrazy, vulgarismy, slangová či argotická vyjádření, účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak „získávat, přesvědčovat a vybízet“, k čemuž jsou oprávněna využívat obrazných a expresivních vyjádření tak říkajíc dle libosti.“ Zatímco smyslem zpravodajství je veřejnost výlučně nezaujatě informovat, „teprve cílem publicistiky veřejné mínění ovlivňovat (nikoli však manipulovat).“ Podle Nejvyššího správního soudu „pouze kvalitním zpravodajstvím informovaná veřejnost je s to činit si na mediálně zprostředkované události názor, případně se k určitému publicistikou prezentovanému názoru „kvalifikovaně“ přiklonit.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2010, č. j. 3 As 6/2010-79)

K výtkám správního orgánu účastník řízení uvádí, že pořad je objektivní a jeho účelem je předávat divákovi věcné informace v kontextu, který moderátor divákovi vhodně a ilustrativně vysvětlí a ponechá na divákovi, jaký názor si utvoří. Zvolená forma předání informací nemůže mít vliv na objektivitu sdělovaných informací. Divák může po zhlédnutí pořadu dojít ke zcela jinému závěru, než jaký může mít moderátor. Moderátor žádné informace podstatné z hlediska kontextu předkládaných informací nezamlčuje, a naopak se snaží uvádět jejich širší souvislosti, které nejsou nebo nemusí být divákovi na první pohled zřejmé. S ohledem na složitost zvoleného tématu navíc moderátor některé okolnosti popisuje i opakovaně a názorně, proto má divák dostatek času nad prezentovanými informacemi kriticky přemýšlet.

K uváděným tvrzením a údajům lze pak doplnit, že se nejedná o údaje, které by si moderátor sám vymyslel. Tam, kde moderátor objevuje nové možné souvislosti nebo vyvozuje závěry, striktně vyjadřuje skutečnost, že se jedná o jím provedená zjištění. Moderátor pak v průběhu pořadu užívá slovních obrátů, jako jsou „údajně“, „jsem přesvědčen“, „vyplývá mi z toho“ aj., z čehož plyne, že jde o čistě subjektivní moderátorovy závěry tak, jak je vnímá on, a tyto dává divákovi objektivně k úvaze.

Provozovatel dále podotýká, že samotný požadavek objektivity je fakticky nereálný, neboť každý zpravodaj vždy pouze zprostředkovává vnímanou realitu. Objektivita znamená absolutní neovlivněnost prostředím a tím, kdo předmětnou událost zkoumá a popisuje. Pozorovatel, který danou událost popisuje, by měl být zcela upozaděn. Takové pojetí objektivity je však pouze myšlenkový konstrukt, neboť popisuje-li událost člověk, vždy se bude jednat o pouhou interpretaci, která je vždy závislá na tom, kdo ji provádí a jaké aspekty při interpretaci vyhodnotí jako podstatné pro sdělení. Výsledkem neúměrné objektivizace bude pouhý strohý výčet faktů, bez jakýchkoli souvislostí a bez možnosti postihnout komplexnost událostí ve světě, takové sdělení však divákovi neposlouží. Z toho důvodu žádné médium není a nemůže být absolutně objektivní. Zcela objektivní názor by bylo možné učinit pouze za předpokladu, kdyby všem divákům byly zpřístupněny veškeré podklady týkající se řešené kauzy, což je nejen nemožné, ale také to nepřísluší žurnalistické práci, která nemá suplovat činnost orgánů činných v trestním řízení nebo soudů.

Provozovatel v souladu s výše uvedeným shrnuje, že s ohledem na nezpravodajskou povahu pořadu byla dodržena nezbytná míra objektivity a vyváženosti a její tvrzené nedodržení správní orgán nepodkládá

žádnými relevantními důkazy a omezuje se bez bližších souvislostí v maximální míře pouze na konstatování absence zdroje informací., přitom nebere v úvahu účel samotného pořadu, kterým je podrobit aktuální otázky veřejného dění drobnohledu a veřejné kritice.

Účastník řízení doplňuje, že svobodná média, jejichž úloha je v demokratické společnosti zcela klíčová, musí být chráněna proti zásahům do svobody a nezávislosti vysílání. Nejvyšší správní soud ostatně tuto klíčovou úlohu svobodných médií vyzdvihl, když řekl, že „přestože média nesmí překračovat určité hranice, zejména s ohledem na pověst a práva jiných, přísluší jim sdělovat informace a myšlenky o všech otázkách veřejného zájmu, a to nejen informace kladně přijímané, ale i negativní, a to zejména v politicko - publicistických pořadech. Svoboda projevu bezpochyby zahrnuje i možnost použití určité míry přehánění či nadsázky.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007, č. j. 4 As 81/2006-108)

Účastník řízení se domnívá, že postihování pořadu by představovalo nepřípustný zásah do ústavně zaručené svobody projevu a nezávislosti obsahu vysílání, neboť svoboda projevu v sobě zahrnuje i sdělování negativních informací a myšlenek, které mohou být přijímané záporně, a to zejména v pořadech tohoto charakteru. Svoboda projevu taktéž zahrnuje možnost určité míry přehánění. 20. Sankcionování účastníka řízení by tak bylo způsobilé zasáhnout do svobody projevu účastníka řízení jakožto sdělovacího prostředku, neboť je v rozporu s čl. 1, 2 odst. 3 a s čl. 17 Listiny základních práv a svobod, resp. s čl. 2 odst. 4 Ústavy ČR a dále v rozporu s čl. 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který zaručuje svobodu zastávat názory a právo rozšiřovat informace a myšlenky. 21. Účastník řízení v souladu s výše uvedeným shrnuje, že zasahování do pořadu zároveň zasahuje do svobody projevu a plurality médií, která je v demokratické společnosti nezbytná.

Závěrem obviněný provozovatel shrnuje, že účelem pořadu je předkládat divákovi složité kauzy, které se odehrávají ve společnosti a o nichž běžná média mlčí. Tyto kauzy se pořad snaží sdělovat srozumitelným způsobem, tak, aby o nich byl divák informován a mohl si na základě předkládaných údajů a spojitostí vytvořit svůj vlastní, kritický názor, vyvolat zájem o problematiku, zejména pak dozorovat a hnát politiky k odpovědnosti jako jeden z prvků občanské společnosti – tedy jednoduše s nastíněným tématem a předloženými daty pak nadále pracovat. S ohledem na uvedené skutečnosti je účastník řízení přesvědčen o tom, že jeho jednání nepředstavuje porušení zásady objektivit a vyváženosti, aby jej bylo možné kvalifikovat jako přestupek.

c) Další postup v rámci řízení o přestupku:

Rada na svém 8. zasedání konaném dne 30. dubna 2019 provedla důkaz zhlédnutím záznamu pořadu Kauzy Jaromíra Soukupa odvysílaného dne 12. září 2018 od 21:25 hodin na programu Televize Barrandov.

Dne 3. června 2019 bylo provozovateli doručeno Oznámení o doplnění spisu a ukončení dokazování a byla mu stanovena lhůta 20 dní pro vyjádření. Provozovatel se ve věci již dále nevyjádřil.

II.

Samotným projednáním věci se Rada zabývala na svém 14. zasedání konaném dne 13. srpna 2019 a dospěla k následujícím závěrům:

Samotná koncepce pořadu Kauzy Jaromíra Soukupa počítá s tím, že provozovatel, a potažmo moderátor, znají pravdu, kterou posléze přehledně představí divákům. Nikterak se tedy netají tím, že jsou v pořadu prezentována předem zformulovaná stanoviska k rozebíraným informacím či případům: „*Jediný publicistický pořad v Česku, kde vám naprosto přehledně vysvětlíme, jak to s těmi kauzami ve skutečnosti*

je. Srozumitelně vám také sdělíme, kdo je darebák a kdo hrdina.“ (<https://www.barrandov.tv/kauzy-jaromira-soukupa>)

Rada souhlasí s obviněným, že objektivita a vyváženost jsou neurčité právní pojmy, jejichž obsah a rozsah se může měnit v závislosti na čase a místě aplikace právního předpisu a že zákonodárce vytváří správnímu orgánu prostor, aby tyto neurčité pojmy definoval a zhodnotil, zda konkrétní případ lze podřadit pod takový neurčitý právní pojem. Rada pojmy objektivita a vyváženost jasně definovala již v samotném odůvodnění zahájení řízení o přestupku, když uvedla: *Pojmy objektivita a vyváženost jsou neurčité právní pojmy. Rada má však za to, že objektivita a vyváženost jsou pojmy běžně užívané a relativně snadno srozumitelné a jejich obsah lze považovat za obecně známý, nicméně Rada interpretuje pojem objektivní jako věcný, nestranný, nepředpojatý, neutrální, správný, úplný, přesný, předmětný, držící se faktů. Principy objektivit a vyváženosti tak zpravidla jsou fakticita a nestrannost, přičemž fakticity se dosahuje věcnou správností a relevancí (významností) a nestrannosti vyvážeností a neutralitou.*

Rada při svém výkladu ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., respektive při výkladu pojmů objektivita a vyváženost vychází ze své odborné správní praxe, ze znalosti teoreticko-vědních východisek mediálních studií a z bohaté judikatury zejména správních soudů. Viz například: *Zásadou objektivit lze rozumět znak zpravodajství, „které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře“.* Ústřední charakteristikou takového postupu je *„zásadní ověřování pravdivosti výpovědi“.* *Zásada objektivit předpokládá referování bez emocí a používání neutrálních výrazů* (Michael Kunczik: *Základy masové komunikace*, Karolinum, Praha, 1995, s. 111). *Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje hned několik aspektů, z nichž za rozhodné považuje Nejvyšší správní soud správnost (či přesnost), tzn. že zpráva odpovídá skutečnosti, transparentnost, tj. že žurnalista uvádí své informační prameny, a věcnost, tj. že novináři do zprávy nevkládají svá vlastní hodnocení.* (Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 3 As 6/2010).

Provozovatel Radě „vytýká“, že ve svém rozboru pořadu nikterak blíže nerozvádí, proč například považuje to či které tvrzení za nedostatečně ozdrojované či proč právě ten který výrok považuje za tak zásadní, že nesdělením konkrétního zdroje dochází k porušení objektivit. Rada však ve skutečnosti u každého výroku či tvrzení jasně a konkrétně uvedla, proč je považuje za problematické (například: „Prezentované údaje pořad nedokládá žádnými zdroji a není tak zjevné, odkud moderátor uvedené částky čerpá, resp. jakým způsobem k finálním číslům dospěl.“ „Moderátor neuvádí, odkud informace o údajné částce čerpal, poznamenává pouze, že si to „náhodou přečetl“. „Ani zde moderátor neudává zdroj prezentované částky - a nemůže tedy být zjevné, jakým způsobem k této částce dospěl, resp. jaké prostředky do ní zahrnul.“ atd.). A právě z těchto důvodů, kdy moderátor prezentuje pouze jeden vyhraněný pohled na problematiku působení nadnárodních společností v České republice a na státní investiční a dotační politiku, představuje jasný, předem stanovený postoj a nabízí pouze jednostranné interpretace zveřejněných informací, které se týkají závažných politických otázek souvisejících s distribucí veřejných prostředků, je pořad v rozporu se zásadami objektivního a vyváženého informování, tedy se zásadami poskytování informací, které budou věcné, nestranné, nepředpojaté, správné, úplné, přesné.

Z tohoto důvodu se nelze ztotožnit se závěry obviněného, že požadavkům objektivit učinil zadosť, pokud v pořadu předložil – dle jeho mínění - podložené informace a argumenty. Není v možnostech ani kompetenci Rady ověřovat pravdivost skutkových tvrzení (tuto problematiku zákon do značné míry řeší institutem práva na odpověď a zde Rada opět a priori netvrdí, že moderátorem uváděné údaje byly nepravdivé), rolí Rady je dohled, zda provozovatel poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Tak se tomu však v uvedeném případě nestalo, jelikož divák dostal pouze jednostranné informace, které nebyly jakkoliv korigovány protistranou, pořad předkládal řadu informací jako fakta, přičemž protistrana se nemohla k těmto domnělým faktům vyjádřit.

Absenci ozdrojování předkládaných tvrzení (která jsou prezentována jako fakta) nelze omlouvat tím, že moderátor se snaží nezahlcovat diváky množstvím konkrétních zdrojů a že relevantní data jsou pro diváka veřejně dostupná a může si je dohledat na jedno kliknutí na internetu. Takto dramaturgie publicistického pořadu, který má být v souladu se zákonem, nefunguje. Není přípustné, aby moderátor „zaválil“ diváky desítkou do značné míry kontroverzních tvrzení, aniž by se slovem zmínil, z jakého zdroje vycházel a zda jsou informace ověřené, a pak svůj postup dodatečně ospravedlňoval tím, že si diváci mohou zdroje dohledat na internetu. Tím by byla zcela popřena regulace objektivního a vyváženého televizního vysílání.

V daném kontextu je třeba zdůraznit, že Rada nezpochybňuje právo na prezentaci hodnotových soudů, které jsou vždy logicky zatíženy subjektivním pohledem jejich původce, a které jsou zcela legitimní, pokud je pro diváka transparentní, že se jedná právě o hodnotové soudy nebo komentáře. Problematická je však prezentace skutkových tvrzení, či spíše domnělých skutkových tvrzení, která se neopírají o konkrétní zdroje, jejichž existenci a relevanci by si měl divák možnost ověřit. Pravdivost skutkových tvrzení či korektnost jejich interpretace by vždy v rámci vyváženosti měla mít protistrana právo zpochybnit či dokonce vyvrátit, pokud předloží opomíjená fakta a protiargumenty. K tomu ovšem v daném případě nedošlo.

Provozovatel dále uvádí, že sám moderátor v průběhu pořadu kriticky koriguje své závěry a například upozorňuje diváka, že postup optimalizace daní či výplata dividend do zahraničí není v rozporu se zákonem, či že ani ostatní země neumí zabránit odvádění dividend do zahraničí. Dle Rady se však o žádnou korekci nejedná, moderátor pouze předkládá doplňující informace k celé kauze, přičemž – jak je zřejmé z odůvodnění zahájení řízení – Rada tato tvrzení nepovažuje z hlediska zákona za nikterak problematická. Nelze však predikovat, že pokud moderátor v pořadu uvede několik tvrzení, která jsou pravdivá a věcná, pak že tím učiní zásadám objektivního a vyváženého informování za dost. Obdobně jako pokud v pořadu uvede ojedinělou „pochvalu“ společnosti ŠKODA AUTO a.s.

Pokud provozovatel namítá, že vzhledem k formátu a časové dotaci pořadu není možné každý výrok či tvrzení podkládat zdroji a vysvětlováním divákovi, pak je na samotném provozovateli, aby přizpůsobil dramaturgii pořadu tak, aby to možné bylo. Rada po provozovateli nepožaduje, aby dopodrobna divákovi vysvětloval každý výpočet nebo aby ho detailně seznamoval se zněním právních předpisů, nicméně není možné, aby v pořadu zazněla množina mnoha tvrzení, respektive rádo by faktů, aniž by ani jednou zaznělo, z jakého zdroje vůbec moderátor vychází, případně aniž by byl dán prostor kritizované protistraně, aby se k tomuto mohla vyjádřit.

Provozovatel namítá, že se jedná o publicistický pořad, u kteréhož formátu je možné užívat hodnocení, komentáře, expresivní a obrazná vyjádření. Radě je pochopitelně známo, že k otázce rozdílu mezi čistě zpravodajským pořadem a pořadem publicistickým, existuje poměrně rozsáhlá judikatura. S tou zde Rada nemá v úmyslu jakkoli polemizovat. Je však třeba zdůraznit, že i přes určitou benevolenci či mírnější přístup k publicistice z hlediska naplnění požadavků objektivity a vyváženosti, není tento formát pořadu z regulace zcela vyňat. Správní soudy uvádějí pouze toliko, že správní orgán by měl mít vůči případným prohřeškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivity a vyváženosti větší míru tolerance u publicistických pořadů oproti zpravodajským. Nelze však v žádném případě dovozovat, že tolerance by měla být bezbřehá. V nyní posuzovaném případě pořad onu míru tolerance překročil.

Co se týče další námitky uvedené ve vyjádření provozovatele, tj. že Radou uváděná tvrzení nejsou údaji, které by si sám moderátor vymyslel, pak lze v podstatě již jen zopakovat to, co bylo uvedeno výše. Není v možnostech ani kompetenci Rady ověřovat pravdivost skutkových tvrzení, rolí Rady je dohled, zda provozovatel poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Tak se tomu však v uvedeném případě nestalo, jelikož divák dostal pouze jednostranné informace, které nebyly jakkoliv korigovány protistranou, pořad předkládal řadu informací jako fakta, přičemž nikdy neuvedl, z jakého zdroje vlastně vycházel.

Obviněný namítá, že samotný požadavek objektivit je fakticky nereálný, neboť každý zpravodaj vždy zprostředkovává vnímanou realitu. Objektivita znamená absolutní neovlivněnost prostředím a tím, kdo předmětnou událost zkoumá a popisuje. Pozorovatel, který událost popisuje, by měl být zcela upozaděn. Takové pojetí je však pouze myšlenkový konstrukt, neboť popisuje-li událost člověk, vždy se bude jednat o pouhou interpretaci, která je vždy závislá na tom, kdo ji provádí a jaké aspekty při interpretaci vyhodnotí jako podstatné pro sdělení. Zcela objektivní názor by bylo dle provozovatele možné učinit pouze za předpokladu, kdyby všem divákům byly zpřístupněny veškeré podklady týkající se řešené kauzy, což je nejen nemožné, ale také to nepřísluší žurnalistické práci, která nemá suplovat činnost orgánů činných v trestním řízení. Rada si je velice dobře vědoma rozdílu mezi zpravodajstvím a publicistikou, kdy úkolem publicistiky není poskytovat sterilní informace, nýbrž odrážet realitu včetně v ní obsažených kontroverzí, nejednoznačností, vrstevnatostí a emocionality. Ani tak ovšem není možné zcela rezignovat na bazální standardy žurnalistické práce, tedy poskytovat divákům úplné, pravdivé a nezkrácené informace a znát původ těchto informací.

Divák, který zhlédl uvedený příspěvek, si nemohl na referované téma svobodně utvořit vlastní názor. Informace, které k tématu dostal, byly čistě výběrové a podané v takových souvislostech a konotacích, aby jejich interpretace byla jednoznačná dle záměru moderátora, resp. provozovatele. Divákovi byl prostřednictvím příspěvku předkládán již předdefinovaný názor. Bylo mu tak upřeno právo na objektivní a vyvážené informace, zaručené zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Navíc se tak stalo v souvislosti s významným společensko-politickým tématem, jelikož příspěvek poukazuje na údajné neohospodárné nakládání s vysokými finančními částkami z veřejných prostředků, či dokonce zneužití těchto prostředků. Jde tedy o natolik celospolečensky závažné téma, že nelze pominout právo diváka získat k němu úplné, nezkrácené, přesné a ověřené informace a rovněž v rámci vyváženosti pohled všech zainteresovaných a relevantních stran. Proto zde neobstojí námitka obviněného, že by se v daném případě neměla veřejnoprávní regulace ze strany správního orgánu vůbec uplatňovat, neboť se, s odkazem na závěry Ústavního soudu, má případ řešit soukromoprávními prostředky. Je třeba si uvědomit, že značné procento publicistických pořadů či příspěvků má celospolečenský přesah; pořady podrobují kritice různé veřejné instituce, úřady, orgány, agentury, fondy atd., a přesně na tyto případy dopadají závěry Ústavního soudu v nálezu sp.zn. I.ÚS 4035/14, tj. že svoboda slova může být omezena za účelem ochrany nezbytných požadavků pro vedení informovaně, demokratické diskuse o věcech veřejného zájmu, čili jinými slovy, že je v souladu s ústavními právy, pokud Rada dle své pravomoci dohlíží nad zachováním objektivit a vyváženosti publicistických pořadů (a tím i informovanost diváků o věcech veřejného zájmu) a v případě, že shledá rozpor, je oprávněna omezit právo provozovatele na svobodu projevu.

V této souvislosti lze taktéž odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2012, č.j. 6 Aps 3/2012 – 57, kde soud uvedl, že svoboda projevu může být omezena s ohledem na práva a svobody jiných, především ve vztahu k fungování politického života, tedy ve vztahu k veřejnému dění a informování o něm, a že televizní, respektive rozhlasové zpravodajství je stále nejsnáze dostupným zdrojem informací pro širokou veřejnost a že televize je stále médiem oslovujícím potenciálně stále nejširší okruh veřejnosti.

S tím souvisí i povinnosti provozovatelů televizního vysílání při tvorbě zpravodajství a publicistiky jako hlavních informačních zdrojů veřejnosti (k řečenému opět viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Aps 3/2012 – 57). Princip objektivního a vyváženého informování je ostatně právní teorií považován sám o sobě za chráněný Listinou základních práv a svobod a vyvozený přímo z čl. 17 tohoto významného dokumentu, a to v souladu s článkem 4 odst. 4 Listiny. (...) *Zejména princip pravdivého a objektivního zpravodajství staví média do role jakýchsi vedlejších adresátů práva na informace.* (MORAVEC, O. *Svoboda médií v kolizi s právy třetích osob.* Brno, 2006. 140 s. Rigorózní práce. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta, Katedra ústavního práva a politologie. S. 25 a 26.)

A právě ochrana objektivního a vyváženého informování veřejnosti je poskytována zákonem č. 231/2001 Sb., a povinnostmi v něm stanovenými, nad jejichž dodržováním dohlíží Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.

Lze tedy shrnout, že pořad prezentoval značně vyhraněný postoj k závažným politickým otázkám, aniž by divákům předložil jakékoli protiargumenty. Moderátor svá tvrzení dokládal řadou konkrétních údajů, bez toho, aby uvedl zdroje, ze kterých čerpal. Tyto údaje pak jednostranným způsobem interpretoval tak, aby podpořily jím prezentované teze o tom, že vláda, potažmo stát, nelegitimním způsobem zvýhodňuje nadnárodní koncerny a poškozuje tím zájmy českých občanů. Pro diváky tak mohlo být obtížné utvořit si na základě pořadu na problematiku současné české investiční a dotační politiky svůj vlastní nezávislý názor.

S ohledem na shora uvedené dospěla Rada k závěru, že odvysíláním předmětného pořadu došlo k porušení ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb.

III.

Podmínka předchozího upozornění na porušení zákona dle ustanovení § 59 zákona č. 231/2001 Sb.

Dále se Rada zabývala tím, zda byla splněna podmínka pro uložení pokuty dle ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., tedy zda již byl provozovatel v minulosti upozorněn na typově obdobné porušení ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb.

Pokud Rada dle ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. zjistí, že provozovatel vysílání porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo podmínky udělené licence, upozorní jej na porušení předmětného ustanovení a stanoví mu lhůtu k nápravě, která musí být v souladu s ustanovením § 59 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. přiměřená charakteru porušené povinnosti.

Na porušení ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., byl již provozovatel vysílání Barrandov Televizní Studio a.s., upozorněn.

Jednalo se o Upozornění na porušení zákona ze dne 14. srpna 2018, sp.zn. RRTV/2018/146/rud, č.j. RRTV/15520/2018-rud, které bylo provozovateli doručeno 31. srpna 2018, a v němž Rada provozovatele upozornila na porušení ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., kterého se dopustil odvysíláním pořadu Kauzy Jaromíra Soukupa dne 6. 12. 2017 a dne 13. 12. 2017, od 21:25 hodin, na programu Televize Barrandov, neboť v dotyčném pořadu, který poukazuje na možný únik informací od policie do firmy Tesco SW v kauze údajně zmanipulovaných zakázek, nedostali prostor k vyjádření kritizované osoby a subjekty, a celý případ byl prezentován jednostranně, přičemž nebylo zařazeno žádné relevantní opozitní vyjádření. Pořad prezentoval jasný, předem stanovený postoj a jako takový jej lze považovat za předpojatý a snažící se ovlivnit postoje diváka ve prospěch záměrů tvůrců. Neposkytl tedy objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů.

Zároveň Rada stanovila provozovateli lhůtu k nápravě 7 dní ode dne doručení předmětného upozornění. Lhůta k nápravě uplynula dne 7. září 2018. Předchozí upozornění na porušení zákona tak bylo provozovateli vysílání doručeno s předstihem před zpracováním a odvysíláním pořadu, pro jehož odvysílání bylo zahájeno toto řízení o přestupku.

Typová shodnost předchozího upozornění a nyní projednávaného případu tak, jak ji vyžaduje stávající judikatura Nejvyššího správního soudu, je zcela zjevná. V obou případech došlo k prezentování jednostranného pohledu na probírané téma ze strany jediné osoby moderátora, aniž by byl dán prostor pro

oponentní názor, respektive pro vyjádření strany, která byla v pořadu kritizována; obě vydání pořadu Kauzy Jaromíra Soukupa tak prezentovala jasný, předem stanovený a předpojatý postoj.

Rada tedy konstatovala, že podmínka pro uložení pokuty dle ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., byla splněna a předchozí upozornění na porušení zákona naplňuje znaky typové shodnosti s nyní projednávaným případem tak, jak vyžaduje aktuální judikatura.

IV.

V souladu s ustanovením § 60 odst. 1 písm. b) zákona č. 231/2001 Sb., může Rada uložit pokutu ve výši od 5 000 Kč do 2 500 000 Kč, pokud provozovatel vysílání neplní povinnosti podle § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb.

Dle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., při určení druhu a výměry správního trestu za porušení povinnosti podle tohoto zákona Rada přihlíží také k povaze vysílaného programu a k postavení provozovatele vysílání a provozovatele převzatého vysílání na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy. Dále přihlíží ke stanovisku věcně příslušného samoregulačního orgánu uvedeného v seznamu samoregulačních orgánů, obdrží-li toto stanovisko písemně do 10 pracovních dnů ode dne zahájení řízení.

Povaha vysílaného programu:

Posuzovaný pořad Kauzy Jaromíra Soukupa byl odvysílán na televizním programu Televize Barrandov. Konkrétní údaje o sledovanosti pořadu dne 12. září 2018 neměla Rada v rámci řízení o přestupku k dispozici, nicméně z vlastní správní praxe a z veřejně dostupných zdrojů (například pravidelně zveřejňované údaje o sledovanosti shromažďované Asociací televizní organizací, dostupné na <http://www.ato.cz/vysledky/mesicni-data/share/15>) je Radě známo, že program Televize Barrandov, jehož provozovatelem je společnost Barrandov Televizní Studio a.s., dosahuje, v porovnání s ostatními celoplošnými plnoformátovými programy, nižších hodnot sledovanosti a není na mediálním trhu dominantním či významněji úspěšným. Na druhé straně je však třeba vzít v potaz, že pořad Kauzy Jaromíra Soukupa byl odvysílán v čase od 21:25 hodin, tedy v období tzv. prime-tímu, kdy je obecně sledovanost jakéhokoli televizního programu vyšší. Rovněž je třeba dále zohlednit, že program Televize Barrandov, jak již bylo zmíněno, je programem celoplošným (tzn. jeho vysílání může ve vymezeném územním rozsahu přijímat alespoň 70% obyvatel České republiky) a programem plnoformátovým (tj. takovým, který obsahuje pořady různého zaměření a témat, zejména pořady zpravodajské, filmové a zábavné, a který není zaměřen pouze na určitou skupinu obyvatel se shodnými zájmy). Je totiž třeba diferencovat mezi provozovateli neplnoformátových programů (které jsou zaměřeny pouze na úzce vymezený segment diváků) a provozovateli programů plnoformátových, a rovněž tak mezi provozovateli regionálního vysílání a provozovateli programů celoplošných, kdy pochopitelně programy celoplošné a plnoformátové mají diváckou základnu širší, než programy regionální či tematicky zaměřené. **Dané kritérium tedy Rada ve svém celku hodnotila pro obviněného provozovatele jako spíše přitěžující, neboť program Televize Barrandov je programem celoplošným a plnoformátovým a předmětný pořad byl odvysílán v časovém úseku od 19:00 do 23:00 hodin, tedy v době, kdy je sledovanost televizního vysílání obecně nejvyšší.**

Postavení provozovatele vysílání na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy:

Provozovatel je komerčním subjektem, jehož hospodářská činnost spočívá v provozování televizního vysílání. Principem komerčního televizního vysílání je snaha o maximální sledovanost.

Hodnocení tohoto kritéria je nutno provést v kontextu s hodnocením kritéria posledně uvedeného, tj. v kontextu povahy vysílaného programu. Jelikož se totiž jedná o program vysílaný celoplošně prostřednictvím pozemních vysílačů v systému DVB-T, navíc o program plnoformátový (nikoli tedy o program o úzce zaměřený pouze na určitou skupinu diváků), lze dovodit, že k velkému podílu diváků patří i zvýšená odpovědnost vůči divákům obecně, neboť porušení zákona může mít dopad na velké množství diváků.

Na základě těchto skutečností lze dovodit, že lze v případě daného provozovatele vysílání hovořit o zvýšené odpovědnosti vůči divácké obci, neboť si musí být vědom možnosti dopadu porušení povinností souvisejících s provozováním celoplošného, plnoformátového vysílání na větší množství diváků (než je tomu například u provozovatele regionálního vysílání). **Proto Rada zhodnotila toto kritérium jako mírně přitěžující.**

Pro úplnost Rada dodává, že v dané věci neobdržela žádné stanovisko samoregulačního orgánu.

Dle ustanovení § 37 zákona č. 250/2016 Sb., při určení druhu správního trestu a jeho výměry se přihlédne zejména

- a) k povaze a závažnosti přestupku,*
- b) k tomu, že o některém z více přestupků, které byly spáchány jedním skutkem nebo více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení,*
- c) k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem,*
- d) u pokusu přestupku k tomu, do jaké míry se jednání pachatele přiblížilo k dokonání přestupku, jakož i k okolnostem a důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo,*
- e) u spolupachatelů k tomu, jakou měrou jednání každého z nich přispělo ke spáchání přestupku,*
- f) u fyzické osoby k jejím osobním poměrům a k tomu, zda a jakým způsobem byla pro totéž protiprávní jednání potrestána v jiném řízení před správním orgánem než v řízení o přestupku,*
- g) u právnické nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti,*
- h) u právního nástupce k tomu, v jakém rozsahu na něj přešly výnosy, užítky a jiné výhody ze spáchaného přestupku, a v případě více právních nástupců k tomu, zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán,*
- i) u pokračujícího, trvajícího a hromadného přestupku k tomu, zda k části jednání, jímž byl přestupek spáchán, došlo za účinnosti zákona, který za přestupek stanovil správní trest mírnější než zákon, který byl účinný při dokončení tohoto jednání.*

Dle ustanovení § 38 zákona č. 250/2016 Sb., povaha a závažnost přestupku je dána zejména

- a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen,*
- b) významem a rozsahem následku přestupku,*
- c) způsobem spáchání přestupku,*
- d) okolnostmi spáchání přestupku,*
- e) u fyzické osoby též druhem a mírou jejího zavinění, popřípadě pohnutkou, je-li tato znakem skutkové podstaty přestupku,*
- f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele,*
- g) počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.*

S ohledem na charakter projednávaného přestupku přihlédne Rada při určení druhu trestu a jeho výměry, k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti právnické osoby, tj. provozovatele televizního vysílání, to znamená k ustanovení § 37 písm. a), c) a g).

Co se týče povahy činnosti právnické osoby, toto kritérium obsahově zčásti pokrývá hodnocení kritéria dle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., tj. postavení provozovatele vysílání a provozovatele převzatého vysílání na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy. Provozovatel je komerčním subjektem, jehož hospodářská činnost spočívá v provozování televizního vysílání. Principem komerčního televizního vysílání je snaha o maximální sledovanost a o generování zisku. Předmětný příspěvek byl zařazen do televizního vysílání v rozporu s požadavky odborné péče, neboť obviněný je provozovatelem televizního vysílání na základě Radou udělené licence, je tedy profesionálem v oboru provozování televizního vysílání, a není laikem, kterého by snad mohla neznalost příslušných právních předpisů do jisté míry omlouvat. Porušení ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., se tedy obviněný dopustil přímo v oboru své vlastní podnikatelské činnosti, kterou, s ohledem na maximalizaci zisku, vykonává ve snaze o co nejvyšší možnou sledovanost svého programu. Co je v této souvislosti rovněž podstatné, je fakt, že pořad Kauzy Jaromíra Soukupa je pořadem vyrobeným samotným provozovatelem, moderovaný jednatelem provozovatele, a tudíž soulad pořadu se zásadami objektivit a vyváženosti mohl provozovatel přímo ovlivnit, respektive zajistit. **Tyto okolnosti tak byla Rada nucena hodnotit jako přitěžující.**

Co se týče polehčujících a přitěžujících okolností tak, jak jsou demonstrativně jmenovány v ustanovení § 39 a § 40 zákona č. 231/2001 Sb., konstatuje Rada, že žádná z uvedených skutečností (ať už polehčujících či přitěžujících) v dané věci nenastala. Rada proto jako polehčující či přitěžující hodnotila okolnosti další (viz výše a níže).

Povaha a závažnost přestupku jsou v projednávané věci dány dle ustanovení § 38 zákona č. 250/2016 Sb., významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, významem a rozsahem následku přestupku, způsobem spáchání přestupku, okolnostmi spáchání přestupku a konečně délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele.

Jako středně závažný Rada zhodnotila význam zákonem chráněného zájmu, který mohl být přestupkem ohrožen, respektive možný škodlivý následek přestupku. Ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., slouží k ochraně diváků a jejich práva na informace. Předmětnou povinností projevil zákonodárce své vědomí o tom, nakolik významným zdrojem informací elektronická média jsou, nakolik se podílejí na socializačních procesech ve společnosti a nakolik je lze rovněž zneužít k tomu, aby se veřejnosti (posluchačům či divákům) dostalo takových informací, které jsou v zájmu určitých osob či skupiny osob. Z tohoto důvodu předmětné ustanovení vyžaduje dodržování zásad objektivit a vyváženosti, aby byly veřejnosti a jejím členům zprostředkovány informace tak, aby bylo možné vždy si vyvodit vlastní a ničím neovlivněné závěry a názory. V tomto konkrétním případě došlo ze strany provozovatele k odvysílání pořadu, který přinesl divákům předem stanovený, jednostranný postoj moderátora, kdy kritizované subjekty nedostaly sebemenší šanci projevit své stanovisko. To lze považovat za výrazné porušení povinnosti informovat veřejnost v souladu se zásadou objektivit, neboť tím je veřejnost informována o jednostranném obrazu společenského dění a médium tak ignoruje svůj hlavní úkol (poskytovat veřejnosti skutečné a nezkrácené informace o veřejném dění), a to v důsledku počinání samotných tvůrců pořadu, kteří neusilovali o poskytnutí objektivních a vyvážených informací. Navíc se tak v projednávaném případě stalo v souvislosti s významným společensko-politickým tématem, jelikož příspěvek poukazuje na údajné nehospodárné nakládání s vysokými finančními částkami z veřejných prostředků, či dokonce zneužití těchto prostředků. Jde tedy o natolik celospolečensky závažné téma, že nelze pominout právo diváka získat k němu úplné, nezkrácené, přesné a ověřené informace a rovněž v rámci vyváženosti pohled všech zainteresovaných a relevantních stran. **Středně závažný význam zákonem chráněného zájmu tak Rada vyhodnotila pro obviněného jako mírně přitěžující.**

Co se týče hodnocení významu a rozsahu následku přestupku, pak je Rada konstatuje, že následek není součástí skutkové podstaty přestupku dle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. K naplnění

skutkové podstaty postačí pouze jednání obviněného spočívající v poskytnutí neobjektivních, respektive nevyvážených informací. **Následek přestupku tedy Rada v dané věci nehodnotila.**

Ohledně způsobu spáchání přestupku Rada uvádí, že byl spáchán formou minimálně nepřímého úmyslu obviněného. Obviněný věděl, že daným zpracováním pořadu dojde k porušení zásad objektivní a vyváženosti (již jen proto, že do pořadu úmyslně nezařadil naprosto žádné vyjádření strany, kterou v reportáži po celou dobu kritizoval a ohledně které předkládal své jednostranné, subjektivní závěry), a pro případ, že k porušení zásad objektivního informování dojde, byl s tím srozuměn. **Zavinění provozovatele ve formě úmyslu, nikoli tedy pouhé nedbalosti, hodnotí Rada jako přitěžující.**

Co se týče délky doby, po kterou protiprávní jednání trvalo, pak Rada konstatuje, že předmětný pořad měl stopáž 50 minut, což není úsek zanedbatelný. **Divák tak byl nepříznivým vlivům protiprávního jednání vystaven po delší dobu (než by tomu bylo například v případě obchodního sdělení, standardní zpravodajské reportáže apod.). Tuto okolnost tak Rada hodnotila jako přitěžující.**

Shrnutí:

Při stanovení výše pokuty Rada shledala jako spíše přitěžující vyhodnocení kritéria povahy vysílaného programu, stejně tak jako mírně přitěžující hodnotila postavení provozovatele na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy.

Jako přitěžující okolnost hodnotila Rada skutečnost, že přestupek byl spáchán přímo v oboru podnikatelské činnosti obviněného (provozovatel sám pořad vyrobil a zařadil do vysílání), jako mírně přitěžující hodnotila Rada středně závažný význam zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem ohrožen. Přitěžující shledala Rada rovněž zavinění ve formě úmyslu a rovněž dobu, po kterou byl divák vystaven nepříznivým vlivům protiprávního jednání.

Na základě shora uvedeného tak Rada rozhodla uložit obviněnému pokutu ve výši 400 000 Kč, tedy ve výši 16% z horní hranice zákonné sazby.

Náhrada nákladů řízení:

Vzhledem k tomu, že řízení o přestupku vyvolal obviněný porušením své právní povinnosti, uložila mu Rada v souladu s ustanovením § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky, a ustanovení § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč na účet č. 3711-19223001/0710, variabilní symbol 2019203, přičemž úhrada nákladů je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze v souladu s ustanovením § 66 zákona č. 231/2001 Sb., podat žalobu k Městskému soudu v Praze ve lhůtě dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. Podání žaloby má odkladný účinek.

Ivan Krejčí
předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání
elektronicky podepsáno